

CREMEL 2.0 – Eiropas kultūras nozaru un radošo industriju stiprināšana ar mākslīgā intelekta palīdzību

Eiropas iniciatīva, ko līdzfinansē Eiropas Savienības Erasmus+ programma

Kultūras un tehnoloģiju nākotnes veidošana

Mūsdienu strauji mainīgajā digitālajā vidē mākslīgais intelekts (MI) ne tikai pārveido tehnoloģijas – tas pārdefinē arī pašu radošuma jēdzienu.

CREMEL 2.0 darbojas tieši šajā inovāciju un kultūras krustpunktā, sniedzot iespēju Eiropas radošajiem profesionāļiem ētiski, efektīvi un radoši izmantot mākslīgo intelektu.

Sākoties jaunajam projekta gadam, mūsu misija ir skaidra: stiprināt to cilvēku prasmes, zināšanas un pārliecību, kuri veido Eiropas kultūras nākotni.

No pētniecības un apmācībām līdz sadarbībai un kopienai – CREMEL 2.0 palīdz radošajiem prātiem pārvērst digitālos izaicinājumus par iespējām.

Kas ir CREMEL 2.0?

CREMEL – Radošo mediju laboratorija 2.0 ir Eiropas projekts, ko līdzfinansēs Erasmus+ programma. Tas ir izveidots, lai veicinātu ētiski un efektīvi izmantot mākslīgo intelektu kultūras un radošajās industrijās (KRI), stiprinot nozares un tās profesionāļu kapacitāti.

Projekts piedāvā bezmaksas apmācības, praktiskus materiālus un iekļaujošu mācību vidi – gan tiešsaistē, gan klātienē, lai palīdzētu profesionāļiem, pedagogiem un kultūras iestādēm izprast un pielietot mākslīgo intelektu savā darbā.

CREMEL 2.0 īstenotāji

Šo iniciatīvu virza dinamiska Eiropas partneru komanda, kas apvieno pieredzi tehnoloģiju, izglītības un mākslas jomās:

(Latvija) – projekta koordinators, veicina digitālo iekļaušanu un mūžizglītību

(Itālija) – veicina radošo industriju kontaktu veidošanu un sadarbību un stiprina inovāciju ekosistēmas

(Polija) – veicina tehnoloģisko uzņēmējdarbību un inovācijas

(Igaunija) – eksperti iesaistīšanās, komunikācijas un sociālās ietekmes jomā

(Spānija) – līderi digitālās transformācijas un konsultāciju jomā kultūras un radošo industriju sektorā

(Ungārija) – veido radošo industriju klasterus un apmācību partnerības

(Itālija) – specializējas komunikācijas, dizaina un digitālās stratēģijas jomā

Šīs organizācijas strādā kopā, lai veidotu Eiropu, kurā kultūra un mākslīgais intelekts attīstās līdztekus.

Co-funded by
the European Union

Līdzfinansēts no Eiropas Savienības Erasmus+ programmas saskaņā ar dotāciju līgumu 2024-1-LV01-KA220-ADU-000255312 - CREMEL 2.0. Finansē Eiropas Savienība. Tomēr paustie uzskati un viedokļi ir tikai autora(-u) uzskati un viedokļi un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Latvijas Republikas Valsts izglītības un attīstības aģentūras (VIAA) uzskatus un viedokļus. Ne Eiropas Savienību, ne piešķirēju iestādi VIAA nevar saukt pie atbildības par tiem.

Šis darbs ir licencēts saskaņā ar Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. Lai apskatītu šīs licences kopiju, apmeklējiet <https://creativecommons.org/licenses>.
This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses>

Kur esam šobrīd

CREMEL 2.0 uzsāk savu otro īstenošanas gadu.

Projekta pirmajā gadā pēc veiksmīgas projekta uzsākšanas un partneru iepazīšanas, īstenojam šādas aktivitātes:

- Izstrādājām padziļinātu pētījumu un vācām datus par Eiropas kultūras un radošajām nozarēm; rezultāts – sākotnējais/bāzes ziņojums (Baseline Report);
- novadījām ekspertu intervijas un starpnozaru dialogus par mākslīgo intelektu un radošumu; rezultāts – Ekspertu viedokļu apkopojums ar atziņām, ieteikumiem un labās prakses piemēriem;
- gatavojām mākslīgā intelekta integrācijas rokasgrāmatu un apmācību programmu.

Šajā posmā galvenais uzdevums bija klausīties, mācīties un kopīgi veidot pamatu praktiskai un ētiskai mākslīgā intelekta ieviešanai kultūras jomā.

Sākotnējais / bāzes ziņojums: MI izmantošana Eiropas kultūras un radošajos sektoros

Ziņojums (publicēts 2025. gada maijā) analizē MI pielietojumu piecās Eiropas valstīs – Polijā, Latvijā, Ungārijā, Itālijā un Basku zemē, Spānijā – un desmit radošajos sektoros.

Galvenie secinājumi:

- Spēļu, audiovizuālās un dizaina nozares ir līderes MI ieviešanā.
- Skatuves māksla un amatniecība ievieš MI lēnāk, pamatojoties ar bažām par autentiskumu.
- Šķēršļi ietver prasmju trūkumu, finansējuma nevienlīdzību un infrastruktūras ierobežojumus.
- Inovācijas dominē pilsētu centros, bet lauku apgabali joprojām ir nepietiekami pārstāvēti.

Tomēr potenciāls ir milzīgs: MI var saglabāt mantojumu, veicināt jaunu biznesa modeļu attīstību un padarīt kultūru iekļaujošāku un pieejamāku.

Mūsu mērķis: kopīgi radīt praktiski īstenojamus, ētiskus risinājumus, kas ļautu radošo profesiju pārstāvjiem izmantot MI skaidri, pārliecinoši un atbildīgi.

Ar pilno Sākotnējo ziņojumu (Baseline Report) var iepazīties vietnē:
<http://cremel.net/baseline-report>

Ekspertu atziņas: mākslīgais intelekts, radošums un ētika

Sadarbībā ar ekspertiem no visas Eiropas CREMEL 2.0 apkopoja intervijas un pārdomas par to, kā mākslīgais intelekts pārveido kultūras vidi.

Šajā ekspertu viedokļu apkopojumā ikviens var iepazīties ar dažādu radošo jomu pārstāvju — mākslinieku, pedagogu, tehnoloģiju speciālistu un politikas veidotāju — skatījumiem, analizējot mākslīgā intelekta ētiskos, mākslinieciskos un cilvēciskos aspektus kultūrā.

*“MI nevajadzētu aizstāt
radošumu — tam
vajadzētu to pastiprināt.”*

— Eksperts no CREMEL 2.0
intervijām

Co-funded by
the European Union

Līdzfinansēts no Eiropas Savienības Erasmus+ programmas saskaņā ar dotāciju līgumu 2024-1-LV01-KA220-ADU-000255312 - CREMEL 2.0. Finansē Eiropas Savienība. Tomēr paustie uzskati un viedokļi ir tikai autora(-u) uzskati un viedokļi un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Latvijas Republikas Valsts izglītības un attīstības aģentūras (VIAA) uzskatus un viedokļus. Ne Eiropas Savienību, ne piešķirēju iestādi VIAA nevar saukt pie atbildības par tiem.

Šis darbs ir licencēts saskaņā ar Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. Lai apskatītu šīs licences kopiju, apmeklējiet <https://creativecommons.org/licenses>.
This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses>

Pārmaiņu balsis: CREMEL 2.0 podkāstu sērija

Kā daļu no mūsu ekspertu viedokļu apkopojuma, CREMEL 2.0 uzsāk jaunu podkāstu sēriju, kurās ir īsas sarunas ar pētniekiem, māksliniekiem un inovāciju ienesējiem, kuri dalās pieredzē, kā mākslīgais intelekts pārveido kultūras vidi.

Klausieties pirmās epizodes YouTube: [CREMEL 2.0 YT kanālā](#).

Sekoiet līdzī stāstiem, kas atklāj, kā Eiropas radošo profesiju pārstāvji no jauna definē radīšanas nozīmi mākslīgā intelekta laikmetā.

Mākslīgā intelekta integrācijas rokasgrāmata

Balstoties uz pētījumiem un dialogu ar nozares ekspertiem, mākslīgā intelekta integrācijas rokasgrāmata piedāvās konkrētus rīkus MI pielietošanai kultūras un radošajos kontekstos. Tajā iekļautas:

- Nozaru specifiskas vadlīnijas ētiskai mākslīgā intelekta izmantošanai
- Situāciju izpēti ar reāliem pielietojuma piemēriem
- Interaktīvi mācību moduļi profesionāļiem un pedagogiem

Rokasgrāmata ir izstrādāta gan kā mācību programma, gan kā praktisks palīg līdzeklis, un tā bez maksas ir pieejama CREMEL platformā, palīdzot radošajām personībām pārvērst mākslīgo intelektu no modes termina par tiltu uz inovācijām.

Kam ir paredzēts CREMEL 2.0?

CREMEL 2.0 ir paredzēts plašai pārmaiņu veidotāju ekosistēmai radošajā vidē:

Grupa	Galvenā vajadzība
✦ Kultūras un radošo industriju (KRI) profesionāļi	MI prasmes, ētiskās vadlīnijas, sadarbības rīki
✦ Pedagogi un pasniedzēji	Mūsdienīgi mācību resursi par MI
✦ Kultūras institūcijas	Rīki inovācijām un auditorijas iesaistei
✦ Politikas veidotāji	Uz datiem balstīti viedokļi, atziņas un ieviešanas modeļi
✦ Studenti un jaunie talanti	Nozares vajadzībām atbilstošas MI apmācību iespējas
✦ Kopienas un auditorijas	Pieejama un iekļaujoša, ar MI bagātināta kultūras pieredze

CREMEL 2.0 – projekts, kas izglīto, iedvesmo un savieno.

Nobeigumā

Inovācijām nekad nevajadzētu notikt uz kultūras rēķina.

CREMEL 2.0 projektā, mēs uzskatām, ka tehnoloģijām ir jākalpo radošumam, nevis to jānosaka.

Kopā mēs veidojam Eiropu, kurā mākslīgais intelekts kļūst par izpausmes, iekļaušanas un kopīgas izaugsmes instrumentu.

Sazinieties ar mums:

www.cremel.net

Co-funded by
the European Union

Līdzfinansēts no Eiropas Savienības Erasmus+ programmas saskaņā ar dotāciju līgumu 2024-1-LV01-KA220-ADU-000255312 - CREMEL 2.0. Finansē Eiropas Savienība. Tomēr paustie uzskati un viedokļi ir tikai autora(-u) uzskati un viedokļi un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Latvijas Republikas Valsts izglītības un attīstības aģentūras (VIAA) uzskatus un viedokļus. Ne Eiropas Savienību, ne piešķirēju iestādi VIAA nevar saukt pie atbildības par tiem.

Šis darbs ir licencēts saskaņā ar Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. Lai apskatītu šīs licences kopiju, apmeklējiet <https://creativecommons.org/licenses>.
This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses>